

STEPHEN KING &

ULKOPUOLINEN

STEPHEN KING

ULKOPUOLINEN

SUOMENTANUT ILKKA REKIARO

KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ TAMMI
HELSINKI

Hamlet- ja *Macbeth*-sitaatit suomentanut Paavo Cajander
Sitaatin Wilsonin *Sivullisen ongelmasta* suomentanut Kristiina Kivivuori

Suomentaja kiittää Karri Kokkoa baseballkohtien kääntämisestä.

ENGLANNINKIELINEN ALKUTEOS *THE OUTSIDER* ILMESTYI YHDYSVALLOISSA 2018.

COPYRIGHT © 2018 BY STEPHEN KING

PUBLISHED BY AGREEMENT WITH STEPHEN KING, C/O THE LOTTS AGENCY, LTD.,
NEW YORK, AND LICHT & BURR LITERARY AGENCY, COPENHAGEN

SUOMENKIELINEN LAITOS © KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ TAMMI 2019

PAINETTU EU:SSA

ISBN 978-952-04-0341-6

Omistettu Rand ja Judy Holstonille

...ajattelu saa vain maailman näyttämään
järjestyneeltä sellaisen silmissä, joka on niin heikko,
että uskoo sen isotteluun.

COLIN WILSON, ”SOKEAIN MAA”
(TEOKSESSA *SIVULLISEN ONGELMA*)

PIDÄTYS

14. heinäkuuta

1

Auto oli mitäänsanomaton siviilimalli, neliovinen muutaman vuoden ikäinen, mutta kokomustat renkaat ja sisällä istuvat kolme miestä kertoivat kaiken. Kaksikko edessä oli sinisissä univormuissa. Takapenkillä oli jenkkikaapin kokoinen pukumies. Kaksi mustaa poikaa seisoskeli jalkakäytävällä. Toisen jalka oli naarmuisella, oranssinvärisellä skeittilaudalla, toisella oli limetinvihreä lauta kainalossa. Pojat vilkaisivat autoa, kun se kääntyi Estelle Bargan puiston pysäköintialueelle, ja katsoivat sitten toisiaan.

Toinen sanoi: ”Kyttiä.”

Toinen sanoi: ”Joo.”

Sen pitemmittä puheitta he lähtivät lautojaan pumpaten rullamaan. Heidän sääntönsä oli selvä: kun kyyvät tulevat, on aika nostaa kytkintä. Mustien hengellä on väliä, sen vanhemmat olivat heihin iskostaneet, mutta ei aina kyylien mielestä. Baseballkentällä porukka alkoi hurrata ja taputtaa rytmikkäästi, kun Flint City Golden Dragons asettui lyömään yhdeksännen tasoittavalla yhden juoksun tappioasemassa.

Pojat eivät katsoneet taakseen.

2

Jonathan Ritzin todistajanlausunto (10. heinäkuuta klo 21.30, kuulustelijana rikoskomisario Ralph Anderson)

Komisario Anderson: Tiedän, että olette poissa toialtanne, herra Ritz, se on ymmärrettävää, mutta

minun täytyy kuulla tarkkaan, mitä näitte aiemmin tänä iltana.

Ritz: En taatusti unohda sitä ikinä. En ikinä. Oikeastaan haluaisin pillerin. Vaikka diatsepamia. En ole koskaan ottanut rauhoittavaa, mutta nyt se kelpaisi. Tuntuu vieläkin siltä, että sydän on kurkussa. Teidän kannattaa sanoa rikospaikkatutkijoille, että jos löytävät sieltä oksennusta, ja varmasti löytävätkin, niin minä sen sinne jätin. Enkä häpeä yhtään. Kuka tahansa olisi yrjönnyt, jos olisi nähnyt sellaista.

Komisario Anderson: Lääkäri varmasti määrää teille rauhoittavaa, kun tämä on hoidettu pois alta. Pystyn luultavasti järjestämään asian, mutta toistaiseksi teidän on oltava selvin päin. Ymmärrätte kai?

Ritz: Kyllä. Ilman muuta.

Komisario Anderson: Kertokaa kaikki, mitä näitte, niin asia on hoidettu tältä illalta. Voisitteko?

Ritz: Hyvä on. Lähdin kävelyttämään Davea tänään kuuden kieppeillä. Dave on meidän beaglemme. Se syö ilta-ateriansa viideltä. Vaimo ja minä syömme puoli kuudelta. Kuudelta Dave on valmis hoitamaan ison ja pikku hädän. Minä vien sen ulos sillä aikaa, kun vaimoni Sandy tiskaa. Se on reilu työnjako. Avio- liitossa reilu työnjako merkitsee paljon etenkin sitten, kun lapset ovat aikuisia. Niin me ainakin ajattelemme. Taisin eksyä asiasta?

Komisario Anderson: Ei haittaa, herra Ritz. Kertokaa vapaasti omalla tavallanne.

Ritz: Sinuttele pois. Sano Jon vain. Teitittely tuntuu kiusalliselta. Tulee mieleen opetustyö koulussa. Oppilaat kutsuivat minua herra Ritz Suola- keksiksi.

Komisario Anderson: Jaaha. Sinä siis kävelytit koiraa...

Ritz: Kyllä vain. Ja kun se haistoi vahvan hajun - ilmeisesti kuoleman hajun - jouduin pitelemään sitä hihnasta kiinni kaksin käsin, vaikka Dave on kooltaan pieni. Se halusi päästä hajun lähteelle...

Komisario Anderson: Hetkinen, palataanpa taaksepäin. Lähdit talostanne Mulberry Avenue 249:stä kuu-delta...

Ritz: Saatoin lähteä pikkuisen ennen kuutta. Kävelin Daven kanssa mäkeä alas kadunkulmaan Geraldin ruokakaupalle, missä myydään kaikenlaisia hienoja herkkuja, ja sieltä Barnum Streetille ja sitten Figgisin puistoon. Nuoret sanovat sitä Frig-puistoksi. Luulevat, etteivät aikuiset tiedä, että se tarkoittaa onaniaa, että me emme kuuntele, mutta kylläpä vain kuuntelemme. Ainakin jotkut meistä.

Komisario Anderson: Onko tämä tavallinen iltareit-tisi?

Ritz: No joskus me hiukan muutamme reittiä vaihtelun vuoksi, mutta melkein aina päädymme puistoon ennen kuin käännyimme kotiin päin, koska puistossa on Davelle paljon haisteltavaa. Siellä on pysäköinti-alue, mutta siihen aikaan illasta se on yleensä tyhjillään, ellei puistossa ole high schoolin oppilaita pelaamassa tennistä. Tänä iltana heitä ei ollut, sillä kentät ovat savea ja aiemmin päivällä satoi. Siellä oli vain valkoinen pakettiauto.

Komisario Anderson: Ikkunatonko?

Ritz: Kyllä, umpinainen. Perässä pariovet. Sellainen pieni pakettiauto, jolla firmat kuskaavat tavaraa. Saattoi olla Econoline, mutta en mene vannomaan.

Komisario Anderson: Lukiko kyljessä firman nimi? Esimerkiksi Samin ilmastointihuolto tai Bobin ikkuna-asennus? Jotain siihen malliin?

Ritz: Ei lukenut. Ei sanan sanaa. Mutta auto oli likainen, sen huomasin. Sitä ei ollut pesty pitkään

aikaan. Ja renkaat olivat kurassa, kai sateen jäljiltä. Dave nuuhki renkaita, ja sitten me menimme yhdelle hiekkapolulle, joka kiemurtelee puiden lomassa. Noin viidensadan metrin päässä Dave rupesi haukkumaan ja juoksi oikealle pensaikkoon. Silloin se sai hajun, melkein kiskaisi hihnan kädestäni. Yritin vetää Daven luokseni, mutta se ei totellut vaan alkoi kaivaa maata ja haukkui lakkaamatta. Minä lyhensin hihnaa - minulla on kelattava hihna, se on kätevä - ja menin Daven luokse. Oravat eivät enää kiinnostanut sitä nyt kun pentuaika on ohi, mutta ajattelin, että ehkä se oli haistanut pesukarhun. Päätin kiskoa sen luokseni, halusi se tai ei. Koiran pitää tietää, kuka on pomo. Mutta silloin huomasin ensimmäiset veritipat. Ne olivat koivun lehdellä suunnilleen rintani korkeudella, toisin sanoen noin puolentoista metrin korkeudella maasta. Näin myös hieman edempänä tipan toisella lehdellä, ja sitten kunnan ropauksen pensaissa vielä edempänä. Veri oli yhä punaista ja märkää. Dave nuuhki sitä, mutta halusi jatkaa pitemmälle. Ja kuule, ennen kuin unohdan, suunnilleen silloin minä kuulin auton käynnistyvän takanapäin. En olisi ehkä muuten huomannut, mutta se piti aika kovaa ääntä, ihan kuin äänenvaimennin olisi ollut rikki. Sellaista mörinää, tiedätkö?

Komisario Anderson: Hmm, kyllä.

Ritz: En voi vanhoa, että ääni tuli siitä valkoisesta pakettiautosta, enkä palannut samaa kautta, joten en nähnyt, oliko auto lähtenyt, mutta siitä se varmasti tuli. Ja arvaatko mitä se merkitsee?

Komisario Anderson: Kerro, mitä se sinun mielestäsi merkitsee, Jon.

Ritz: Että hän saattoi katsella minua. Murhaaja. Seisoi puun takana ja katseli minua. Puistattaa pelkkä ajatuskin. Nyt meinaan. Silloin paikan päällä

osasin ajatella vain verta. Ja sitä, ettei Dave kiskoisi olkaniveltäni sijoiltaan. Minua alkoi pelottaa, myönnän sen auliisti. En ole isokokoinen, ja olen yli kuudenkymmenen, vaikka yritän minä hoitaa kuntoani. En ollut edes parikymppisenä mikään tappelupukari. Mutta minun oli pakko katsoa. Jos vaikka joku oli loukkaantunut.

Komisario Anderson: Se oli hienosti tehty. Mitä arvelet, mihin aikaan huomaisit ensimmäiset verijäljet?

Ritz: En katsonut, mutta arvioisin että kello oli kaksikymmentä yli kuusi. Tai kaksikymmentäviisi yli kuusi. Annoin Daven mennä edeltä, mutta pidin hihnan lyhyenä, jotta pystyin puskemaan oksien läpi. Dave tietenkin kipitti niiden ali lyhyillä jaloillaan. Niinhän beagleista sanotaan, ne ovat korkealentoisia mutta maanläheisiä. Se haukkui kuin viimeistä päivää. Tulimme aukealle, jonkinlaiseen... miten sen nyt sanoisi... jonkinlaiseen sopukkaan, jossa rakastuneet saattaisivat istuskella ja suukotella. Keskellä oli graniittipenkki, ja se oli kauttaaltaan veressä. Sitä oli valtavasti. Ja maassakin oli verta. Ruumis virui nurmella penkin vieressä. Poikaparka. Hänen päänsä oli kääntynyt minuun päin, ja silmät olivat auki eikä hänellä ollut enää kurkkua. Sen paikalla oli pelkkä iso punainen reikä. Häneltä oli kiskaistu farkut ja alushousut nilkkoihin, ja minä näin jotain... Taisi olla kuollut oksa... joka törrötti hänen... hänen... no tiedät kyllä mistä.

Komisario Anderson: Tiedän, mutta minun on kuultava se sinun suustasi lausuntoa varten.

Ritz: Hän makasi mahallaan ja oksa sojotti hänen takapuolestaan. Sekin oli veressä. Oksa siis. Sitä oli kuorittu kärjestä, ja siinä näkyi käden jälki. Näin sen ihan selvästi. Dave oli lakannut hauk-

kumasta ja ruvennut ulvomaan, reppana, enkä minä ymmärrä, kuka tekisi sellaista. Varmaan joku mieli-puoli. Saatteko te poliisit hänet kiinni?

Komisario Anderson: Saamme. Kyllä me hänet kiinni saamme.

3

Estelle Bargan puiston pysäköintialue oli melkein yhtä iso kuin Krogerin piha – kaupan jossa Ralph Anderson vaimonsa kanssa kävi ostoksilla lauantai-iltapäivisin, ja tänä heinäkuun iltana se oli viimeistä ruutua myöten täynnä. Puskureissa näkyi Golden Dragonsin tarroja, ja muutamaaan takaikkunaan oli kirjoitettu mahtipontinen iskulause: WE WILL ROCK YOU; DRAGONS WILL BURN BEAR; CAP CITY HERE WE COME; THIS YEAR IT'S OUR TURN. Peli-kentältä, jolla valot oli jo sytytetty vaikka päivänvaloa riittäisi vielä pitkään, kuului hurraahuutoja ja rytmikästä taputusta.

Troy Ramage, jolla oli takanaan kaksikymmentä palvelusvuotta, istui siviiliauton ratissa. Täysien autorivien välissä kruisaillessaan hän sanoi: ”Aina tänne tullessa mietin, että kuka kumma Estelle Barga oli.”

Ralph ei sanonut mitään. Hänen lihaksensa olivat kireät, ihoa kuumoitti ja syke tuntui olevan vaarallisen korkealla. Hän oli vuosien mittaan pidättänyt paljonkin pahantekijöitä, mutta tämä tapaus oli erilainen. Tämä tapaus oli erityisen hirveä. Ja henkilökohtainen. Se siinä pahinta olikin, henkilökohtaisuus. Hän ei olisi saanut osallistua pidätykseen ja tiesi sen, mutta uusimpien budjetileikkausten jälkeen Flint Cityn poliisilaitoksen palveluksessa oli vain kolme kokopäiväistä rikostutkijaa. Jack Hoskins oli lomalla, kalasti jossain Jumalan selän takana, ja hyvä kun pysyi poissa. Betsy Riggins, jonka olisi kuulunut olla äitiyslomalla, avusti osavaltion poliisia tänä iltana toisaalla.

Ralph toivoi hartaasti, etteivät he hätiköineet. Hän oli iltapäivällä ilmaissut huolensa Bill Samuelsille, Flintin piirikunnan yleiselle

syöttäjälle, pidätystä edeltävässä palaverissa. Samuels oli pikkuisen nuori siihen virkaan, vasta kolmekymmentäviisi, mutta hän oli oikean puolueen jäsen ja hän oli itsevarma. Ei onneksi kukkoilija, mutta ilmiselvä intoilija.

”Jutussa on vielä pari rosoa, jotka haluaisin hioa sileäksi”, Ralph sanoi palaverissa. ”Meillä ei ole kaikkia taustatietoja. Sitä paitsi hän aikoo väittää, että hänellä on alibi. Siitä voimme olla varmoja, ellei hän lyö hanskoja naulaan.”

”Jos hänellä on alibi”, Samuels sanoi, ”me todistamme sen perättömäksi. Niin kuin hyvin tiedät.”

Ralphilla ei ollut siitä epäilystäkään – hän tiesi, että heillä oli oikea mies tähtäimessä, mutta hän olisi silti halunnut tutkia tapausta hiukan enemmän ennen kuin vetäisi liipaisimesta. Hän olisi halunnut etsiä sen paskiaisen alibista aukot, venyttää niitä sen verran, että niistä mahtuisi ajamaan rekalla, ja vasta sitten tehdä pidätyksen. Useimmissa tapauksissa se olisi ollut oikea menettely. Mutta ei tässä.

”Kolme seikkaa”, Samuels sanoi. ”Oletko valmis kuulemaan ne?”

Ralph nyökkäsi. Olihan hänen pakko tulla toimeen tämän miekkosen kanssa.

”Ensinnäkin tämän kaupungin asukkaat, varsinkin pienten lasten vanhemmat, ovat peloissaan ja vihaisia. He haluavat pikaisen pidätyksen tunteakseen taas olonsa turvalliseksi. Toiseksi todisteet ovat kiistattomat. En ole koskaan kohdannut näin raudanlujaa näyttöä. Oletko samaa mieltä?”

”Olen.”

”Okei, ja tässä tulee numero kolmonen. Iso vonkale.” Samuels kallistui lähemmäksi. ”Emme voi tietää, onko hän on tehnyt sitä ennenkin – jos on, saamme sen todennäköisesti selville, jos rupeamme kunnolla tonkimaan – mutta taatusti hän on tehnyt sen nyt. Viimein langennut. Menettänyt poikuutensa. Ja kun niin käy...”

”Hän saattaa uusia”, Ralph jatkoi.

”Juuri niin. Se ei ole todennäköisin skenaario näin pian Petersonin jälkeen, mutta mahdollinen. Hän on hitto vie koko ajan lasten kanssa. Nuorten poikien. Jos hän tappaisi taas, viis siitä, että menettäisimme työpaikkamme. Me emme ikinä antaisi itsellemme anteeksi.”

Ralphilla oli jo vaikeuksia antaa itselleen anteeksi sitä, ettei hän ollut huomannut mitään. Tunne oli järjetön, ei ollut mahdollista tietää miehen suunnittelevan sanoinkuvaamatonta tekoa – silittävän sitä, ruokkivan sitä ja tarkkailevan sen kasvua – pelkästään katsomalla miestä silmiin nappulaliigakauden päätteeksi pide-tyissä takapihan grillijuhlissa. Vaikka se oli järjetöntä, siltä hänestä tuntui.

Nyt Ralph kumartui osoittamaan etupenkillä istuvien poliisien välistä ja sanoi: ”Tuolla. Kokeile invaruutua.”

Konstaapeli Tom Yates sanoi pelkääjän paikalta: ”Pomo, siitä rapisee kahdensadan dollarin sakot.”

”Eiköhän se paineta tällä kertaa villaisella”, Ralph sanoi.

”Se oli vitsi.”

Ralph ei lähtenyt juttuun mukaan. Häntä ei huvittanut juuri nyt pallotella jeparityyliin.

”Rampapaikkoja, ohoi”, Ramage sanoi. ”Kaksi tyhjänä.”

Hän ajoi toiseen ruuduista, ja miehet nousivat autosta. Ralph huomasi Yatesin napsauttavan pistoolikotelonsa remmin auki ja pudisti päätään. ”Hulluko sinä olet? Matsissa on varmasti tuhatviisisataa katsojaa.”

”Entä jos hän karkaa?”

”Sitten juokset hänet kiinni.”

Ralph nojasi siviiliauton konepeltiin ja katseli, kun konstaapelit lähtivät kohti kenttää, valoja ja täyttä katsomoa, jossa taputukset ja hurraahuudot edelleen voimistuivat ja kiihtyivät. Petersonin murhaajan pidättäminen oli ollut hänen ja Samuelsen yhteispäätös (tosin Ralphin osalta vastahakoinen). Sen sijaan Ralph oli tehnyt yksin päätöksen pidättää hänet katsomosta.

Ramage katsoi taakseen. ”Etkö tule?”

”En. Hoitakaa te homma, lukekaa hänelle pidätetyn oikeudet helkkarin kovalla äänellä ja tuokaa tänne. Tom, kun me lähdemme, sinä istut takana hänen kanssaan. Minä menen eteen Troyn viereen. Bill Samuels odottaa minun soittoani ja tulee asemalle meitä vastaan. Tämä hoidetaan alusta loppuun viimeisen päälle oikein. Ja mitä pidätykseen tulee, se sulka kuuluu teidän hattuunne.”

”Mutta tämänhän on sinun juttusi”, Yates sanoi. ”Mikset lähde pidättämään sitä paskiaista?”

Ralphin kädet olivat edelleen puuskassa, kun hän sanoi: ”Koska mies, joka raiskasi Frankie Pearsonin työntämällä puun oksan tämän takapuoleen ja repi tämän kurkun auki, valmensi minun poikaani neljä vuotta, kaksi ipanoissa ja kaksi nappulaliigassa. Hän koski minun poikaani, näytti hänelle, miten mailaa pidellään, enkä minä luota itsehillintääni.”

”Selkis, selkis”, Troy Ramage sanoi. Hän ja Yates jatkoivat matkaa. ”Ja kuulkaahan vielä.”

He pysähtyivät ja kääntyivät.

”Pankaa hänet rautoihin kaikkien nähdessä. Etupuolelle.”

”Se ei ole sääntöjen mukaista, pomo”, Ramage sanoi.

”Tiedän, mutta viis säännöistä. Haluan kaikkien näkevän, kun marssitatte hänet pois käsirautoissa. Tajuatteko?”

Heidän lähdettyään Ralph otti puhelimen vyöltään. Hänellä oli Betsy Rigginsin numero pikavalinnoissa. ”Oletko valmiina?”

”Olen. Autossa hänen talonsa edessä. Minä ja neljä osavaltion poliisia.”

”Etsintälupa?”

”Kuumassa pikku handussani.”

”Hyvä.” Hän aikoi jo katkaista, mutta mieleen juolahti jotain. ”Bets, mikä on laskettu aikasi?”

”Eilinen”, Betsy vastasi. ”Joten pane vauhtia tähän hommaan.” Hän katkaisi puhelun itse.

4

Arlene Stanhopen todistajanlausunto (12. heinäkuuta klo 13, kuulustelijana rikoskomisario Ralph Anderson)

Stanhope: Meneekö tähän kauan?

Komisario Anderson: Ei suinkaan. Kertokaa, mitä näitte iltapäivällä tiistaina kymmenes heinäkuuta, ja tämä on sillä saletti.

Stanhope: Hyvä on. Olin tulossa Geraldin herkkupuodista. Käyn siellä aina tiistaisin. Hinnat ovat kovemmat kuin muualla, mutta en ole käynyt Krogerilla enää sen jälkeen, kun lopetin autoilun. Luovuin kortista samana vuonna, jolloin jäin leskeksi, koska en enää luottanut reflekseihini. Minulle sattui pari kolaria. Pelkkiä peltikolareita, mutta se riitti. Geraldin kauppa on vain kahden kadunvälin päässä asunnosta, johon muutin, kun myin omakotitaloni, ja lääkärin mukaan käveleminen tekee minulle hyvää. Sydämelle katsokaas. Toin kaupasta kolme kassillista ruokaa pienissä kärryissäni - minulla ei ole varaa enempään. Hinnat ovat ihan hirveitä, etenkin lihan. En edes muista, milloin viimeksi söin pekonia - ja silloin näin Petersonin pojan.

Komisario Anderson: Oletteko varma, että se oli Frank Peterson?

Stanhope: Juu, juu, Frank se oli. Poikaparka, kamalaa miten hänen kävi, mutta hän on nyt taivaassa ja hänen kärsimyksensä ovat ohi. On tässä se lohtu. Petersonin poikia on kaksi, punapäitä molemmat, hirveän porkkananpunaisia. Toinen - hänen nimensä taitaa olla Oliver - on ainakin viisi vuotta vanhempi. Hän jakoi ennen meille lehden. Frankilla on polkupyörä, sellainen jossa on korkea ohjaustanko ja kapea pitkä satula...

Komisario Anderson: Banaanisatula, siksi sitä kutsutaan.

Stanhope: Siitä en tiedä, mutta limetinvihreä pyörä se oli, ruman värinen, ja satulassa oli tarra. Siinä luki Flint City High. Vaan eipä tuo enää high schoolia käy. Voi, voi poikaparkaa.

Komisario Anderson: Rouva Stanhope, haluatteko pitää pienen tauon?

Stanhope: En, minä haluan hoitaa tämän loppuun. Pitää ehtiä kotiin antamaan kissalle ruokaa. Teen

sen aina kolmelta. Sillä on jo nälkä. Ja se miettii, missä minä viivyn. Mutta saisinko paperinenäliinan? Johan nyt. Kiitos.

Komisario Anderson: Te näitte Frank Petersonin pyörän satulassa tarran, koska...?

Stanhope: No koska poika ei ajanut pyörällä. Hän talutti sitä Geraldin pihan poikki. Ketju oli katkennut ja laahasi maata.

Komisario Anderson: Huomasitteko, mitä hänellä oli yllään?

Stanhope: T-paita, jossa oli minkä lie rock and roll -bändin nimi. Minä en tunne bändejä, joten en osaa sanoa minkä nimi. Olen pahoillani, jos asia on tärkeä. Ja hänellä oli Rangersin lippalakki. Takaraivolla, siksi näin hänen punaisen tukkansa hyvin. Yleensä punapäät tiedättekö kaljuuntuvat nuorina. Sitä hänen ei tarvitse enää pelätä, kaljuuntumista. Voi miten surullista. No, joka tapauksessa kaupan pihan perällä odotti likainen valkoinen pakettiauto. Mies nousi autosta ja käveli Frankin luo. Hän oli...

Komisario Anderson: Palataan siihen, mutta haluan ensin kuulla autosta. Oliko se sellainen, jossa ei ole ikkunoita?

Stanhope: Juu.

Komisario Anderson: Eikä kyljissä lukenut mitään? Ei firman nimeä eikä mitään sellaista?

Stanhope: En ainakaan huomannut.

Komisario Anderson: Puhutaanpa nyt näkemästänne miehestä. Tunnistitteko te hänet?

Stanhope: No tottahan toki. Hän oli Terry Maitland. Kaikki West Sidessa tuntevat koutsi T:n. Häntä kutsutaan sillä nimellä jopa high schoolissa. Hän opettaa englantia. Mieheni oli siellä opettajana eläkeikänsä saakka. Häntä kutsutaan koutsi T:ksi, koska hän valmentaa nappulaliigaa, ja kun se on kesä-

tauolla, hän valmentaa baseballin kaupunkiliigaa ja syksyllä pikkupoikia, jotka haluavat pelata jenkki-jalkapalloa. Silläkin liigalla on nimi, mutta en muista mikä.

Komisario Anderson: Jos palaisimme siihen, mitä näitte tiistaina iltapäivällä...

Stanhope: Eipä minulla oikein ole muuta kerrottavaa. Frank jutteli koutsin T:n kanssa ja osoitti katkennutta ketjua. Koutsin T nyökkäsi ja avasi valkoisen pakettiauton peräövet. Auto ei kyllä voinut olla hänen...

Komisario Anderson: Kuinka niin?

Stanhope: Koska siinä oli oranssi rekisterikilpi. En tiedä, mistä osavalttiosta auto oli, en enää näe kauas kovin hyvin, mutta tiedän, että Oklahoman kilvet ovat sinivalkoisia. En nähnyt auton sisällä muuta kuin pitkän vihreän lootan, joka näytti työkalupakilta. Oliko se työkalupakki?

Komisario Anderson: Mitä seuraavaksi tapahtui?

Stanhope: Koutsin T nosti Frankin polkupyörän auton perään ja sulki ovet. Hän taputti Frankia selkään. Sitten hän meni kuljettajan ovelle ja Frank toiselle puolelle. He nousivat kyytiin ja auto ajoi Mulberry Avenuelle. Ajattelin, että koutsin T vei pojan kotiin. Tietenkin ajattelin niin. Mitä muutaakaan olisin ajatellut? Terry Maitland on asunut West Sidessa parikymmentä vuotta, hänellä on oikein mukava perhe, vaimo ja kaksi tytärtä... Saisinko vielä toisen nenäliinan? Kiitos. Joko pian lopetetaan?

Komisario Anderson: Kyllä, teistä onkin ollut paljon apua. Ennen kuin käynnistin tallennuksen sanoitte muistaakseni, että tämä tapahtui kolmen maissa?

Stanhope: Tasan kolmelta. Kuulin kaupungintalon kellon lyövän tasatuntia juuri kun astuin kaupasta

kärkyjeni kanssa. Halusin päästä kotiin syöttämään kissan.

Komisario Anderson: Ja näkemänne poika, se punapäinen, oli Frank Peterson.

Stanhope: Juu. Petersonit asuvat siinä aivan lähellä. Ollie jakoi ennen minulle lehden. Näen niitä poikia tämän tästä.

Komisario Anderson: Ja mies, joka nosti pyörän valkoisen pakettiauton perään ja ajoi pihalta Frank Peterson kyydissään, oli Terence Maitland, joka myös tunnetaan nimellä koutsi Terry tai koutsi T.

Stanhope: Juu.

Komisario Anderson: Olette siitä varma.

Stanhope: Juu, juu.

Komisario Anderson: Kiitos, rouva Stanhope.

Stanhope: Kuka olisi uskonut, että Terry tekisi jotain sellaista? Luuletteko, että hän on tehnyt niin muillekin?

Komisario Anderson: Se saattaa selvitä, kun tutkimme tapausta.

5

Koska kaikki kaupunkiliigan turnauspelit pelattiin Estelle Bargan kentällä – piirikunnan parhaalla baseballkentällä ja ainoalla, jolla oli valot myöhäisiä otteluita varten – kotietu ratkaistiin heittämällä kruunaa ja klaavaa. Terry Maitland valitsi ennen peliä klaavan kuten aina – taikausko, jonka hän oli perinyt omalta kaupunkiliigan valmentajaltaan joskus kauan sitten – ja klaava myös tuli. ”Minulle on aivan sama, missä me pelaamme, kunhan oma joukkueeni saa lyödä viimeisenä”, hän aina sanoi pojille.

Ja tänään hän tarvitsi sitä. Pelattiin yhdeksännen tasoittavaa, ja Bears johti liigan semifinaalia yhdellä juoksulla. Kahden palon myötä Golden Dragonsin mahdollisuudet olivat käymässä vähiin.

Toisaalta pesät olivat täynnä, ja kävelytys, etukentän hitti, harhasyöttö tai muu vastustajan virhe tasoittaisi juokset ja merkitsisi lisävuorojen pelaamista. Kunnan osuma takaisi voiton. Yleisö taputti, tömistä metallista rakennettua katsomoa ja hurrasi, kun pikkuinen Trevor Michaels asettui lyöntiruudun vasemmalle puolelle. Hänen kypäränsä oli pienin mikä löytyi, mutta silti se varjosti hänen silmiään ja hän joutui jatkuvasti työntämään sitä ylös. Hän keikutti mailaansa hermostuneesti puolelta toiselle.

Terry oli harkinnut pitäisikö käyttää vaihtolyöjää pojan tilalla, mutta tuo alle 155-senttinen nappula pääsi usein pesälle vapaataipaaleen turvin. Ja vaikka Trevorია ei tunnettu kunnarien iskijänä, hän osui palloon silloin tällöin. Ei usein, mutta joskus. Jos Terry vaihtaisi tilalle toisen lyöjän, poikaparka joutuisi kärsimään nöyryytyksestä koko seuraavan kouluvuoden. Toisaalta jos lyönti onnistuisi, hän muistelisi sitä oluttuopin ääressä ja takapihan grillijuhlissa koko loppuikänsä. Terry tiesi sen omasta kokemuksesta, kaukaa menneiltä ajoilta, kun palloa ei vielä lyöty alumiinimailoilla.

Bearsin syöttäjä – heidän lujajeittoinen sulkijansa – otti etuasennon ja heitti pallon suoraan kotilaatan keskiön yli. Trevor seurasi pallon menoa tyrmistyneenä. Tuomari julisti syötön suoraksi. Yleisö voihkaisi.

Terryn apuvalmentaja Gavin Frick ravasi vaihtopenkillä istuvien poikien edessä rullalle käärittä ottelupöytäkirja kädessään (montako kertaa Terry oli huomauttanut siitä?) ja xxxl-kokoinen Golden Dragonsin t-paita piukkana vähintään xxxl-kokoisen pötsin kohdalta. ”Toivotaan, ettei ollut virhe antaa Trevorin lyödä omalla vuorollaan”, Gavin sanoi. Hiki valui hänen poskillaan. ”Poika näyttää pelkäävän kuollakseen, enkä usko, että hän osuisi noihin syöttöihin edes tennismailalla.”

”Katsotaan miten käy”, Terry sanoi. ”Minulla on tästä hyvä tunne.” Se ei pitänyt paikkaansa.

Bearsin syöttäjä aloitti tutun liikesarjan, mutta tällä kertaa syöttö sinkoutui maahan kotilaatan edessä. Katsomo ponnahti jaloilleen, kun tasoittavaa juoksua kärkkyvä Baibir Patel otti muutaman hännäävän askeleen kolmoselta kohti kotipesää. Yleisö istuutui taas

huokaisten, kun pallo päätyi turvallisesti siepparin räpylään. Bearsin sieppari käänsi katseensa kolmosen suuntaan, ja Trevor pystyi lukemaan hänen ilmeensä jopa suojaristikon läpi: *Sopii yrittää, poitsu*. Baibir ei yrittänyt.

Seuraava syöttö oli leveä, mutta Trevor huitaisi mailallaan ilmaa joka tapauksessa.

”Polta se, Fritz!” joku kajotti pasuunaäänellä katsomon yläpäästä – melko varmasti tulisen palloilijan isä siitä päätellen, miten pojan pää yhtäkkiä kääntyi huudon suuntaan. ”*Pooooolta se!*”

Trevor ei reagoinut seuraavaan, likipitäen suoraan syöttöön – se oli melkein liian hyvä ohitettavaksi, mutta syöttö tuomittiin vääräksi, ja nyt oli Bearsin fanien vuoro voihkaista. Joku ehdotti, että tuomari hankkisi vahvemmat rillit. Eräs toinen kannattaja sanoi jotain opaskoirasta.

Kaksi väärää, kaksi suoraa, ja Terryllä oli vahva tunne siitä, että Dragonsin koko kausi riippui seuraavasta syötöstä. He joko pelaisivat Panthersia vastaan kaupungin mestaruudesta ja jatkaisivat siitä kohti osavaltion finaaleja – jotka kaiken lisäksi televisioitaisiin – tai sitten palaisivat ottelun jälkeen kotiin ja kohtaisivat vielä viimeisen kerran Maitlandien takapihan grillijuhlissa, joihin kausi perinteisesti päättyi.

Hän kääntyi katsomaan Marcya ja tyttöjä, jotka istuivat retkituoleilla kotipesän suojaverkon takana niin kuin aina. Terryyn tyttäret nököttivät äitinsä molemmin puolin kuin sievät kirjatuet. Kaikki kolme näyttivät hänelle peukkua. Terry iski heille silmää, hymyili ja nosti molemmat peukkunsa pystyyn, vaikkei hänellä vieläkään ollut hyvä olo. Se ei johtunut ainoastaan pelistä. Hän ei ollut voinut hyvin pitkään aikaan. Jokin oli vinossa.

Marcyn hymy karisi ja otsa rypistyi hämmennyksestä. Hän katsoi vasemmalle ja heilautti peukkuaan sinne päin. Terry kääntyi ja näki kaksi poliisia, jotka kävelivät tasatahtia kentän viertä ja ohittivat juuri kolmospesän tuntumassa seisoskelevan apuvalmentajan Barry Houlihanin.

”Aika, aika!” Tuomarin huuto sai Bearsin syöttäjän katkaisemaan liikesarjansa kesken suorituksen. Trevor Michaels astui ulos

lyöntiruudusta, Terryn mielestä huojentuneen näköisenä. Yleisö oli vaiennut ja katsoi poliiseja. Toinen poliiseista vei käden selkänsä taakse. Toinen piti kättään kotelossa olevan pistoolin kahvalla.

”Pois kentältä!” tuomari huusi. ”Pois kentältä!”

Troy Ramage ja Tom Yates eivät totelleet. He jatkoivat kulkuaan kohti Bearsin pelaaja-aitiota – ahdasta sopukkaa, jonka täytti pitkä penkki, kolme varusteiden säilytyskoria ja ämpärillinen likaisia harjoituspalloja – ja pysähtyivät lopulta Terryn eteen. Ramage veti vyönsä selkäpuolelta käsiraudat. Yleisö näki ne ja aloitti supinan, joka kuulosti levottomalta mutta jossa virisi myös pieni innostus. Oooooo.

”Hei, te siellä!” Gavin sanoi juostessaan paikalle (hän oli kompassua Richie Gallantin maahan heittämään ykkösvahdin räpylään). ”Peli on kesken!”

Yates sysäsi hänet syrjään ja pudisti päätään. Nyt katsomossa oli haudanhiljaista. Bearsin pelaajat olivat luopuneet jännittyneistä puolustusasunnoistaan ja katselivat riiputtaen räpylöitään käsi rentona. Sieppari hölkkäsi syöttäjänsä luo, ja he seisoivat kotipesän ja syöttökummun puolivälissä.

Terry tunsi käsirautoja pitelevän poliisin joten kuten – tämä kävi joskus syksyisin veljensä kanssa katsomassa junnujen jenkkiputisotteluita. ”Troy? Mitä tämä on olevinaan? Mistä on kyse?”

Ramage näki Terryn kasvoilla vain vilpítőntä hämmennystä, mutta hän oli toiminut poliisina 90-luvulta lähtien ja tiesi, että pahimmat pahikset olivat hioneet tuon Minäkö muka? -ilmeen huippuunsa. Eikä tätä tyyppiä pahempaa pahista ollut olemassaakaan. Hän muisti Andersonin ohjeet (joita vastaan hänellä ei ollut kerrassaan mitään) ja korotti ääntään niin, että sen kuulivat kaikki katsojat, joiden määräksi seuraavan päivän lehti ilmoitti 1588.

”Terence Maitland, minä pidätän teidät Frank Petersonin murhasta.”

Katsomosta kuului taas Oooooo, tällä kertaa kovempaa, kuin voimistuvan tuulen ujellus.

Terry katsoi Ramagea otsa rypyssä. Hän ymmärsi sanat, ne olivat lyhyitä hänen äidinkielensä sanoja, joista muodostui yksinkertai-

nen väitelause, ja hän tiesi kuka Frankie Peterson oli ja mitä tälle oli tapahtunut, mutta hän ei ymmärtänyt sanojen merkitystä. Hän sai suustaan vain: ”Mitä? PELLEILETKÖ SINÄ?” ja silloin *Flint City Callin* urheilutoimituksen kuvaaja räpsäisi hänestä kuvan, joka painettiin seuraavana päivänä etusivulle. Hänen suunsa oli auki, silmät olivat suuret ja tukka sojotti Golden Dragonsin lippalakin alta. Tuossa kuvassa hän näytti sekä voimattomalta että syylliseltä.

”Mitä sinä oikein sanoit?”

”Ojentakaa kätenne suoriksi.”

Terry katsoi Marcya ja tyttäriään, jotka istuivat edelleen tuoleillaan verkkoaidan takana ja tuijottivat häntä yhtä hämmästynein ilmein. Kahuu tulisi myöhemmin. Baibir Patel lähti kävelemään kolmospesältä kohti pelaaja-aitiota. Hän riisui kypäränsä, jonka alta paljastui hikinen, lakoutunut musta tukka. Terry näki, että poika alkoi itkeä.

”Mene takaisin!” Gavin huusi pojalle. ”Peli on kesken!”

Mutta Baibir jäi seisomaan pelialueen ulkopuolelle ja tuijotti Terryä ja pillitti. Terry katsoi häntä varmana (*melkein* varmana) siitä, että näki unta, ja sitten Tom Yates kiskaisi hänen kätensä suoriksi sellaisella voimalla, että Terry horjahti eteenpäin. Ramage napsautti käsiraudat kiinni. Oikeat rautaiset eikä muoviset. Isot ja raskaat, jotka kiilsivät iltapäivän auringossa. Ramage sanoi samalla kantavalla äänellä: ”Teillä on oikeus vaieta ja kieltäytyä vastaamasta kysymyksiin, mutta jos päätätte puhua, kaikkea sanomaanne voidaan käyttää teitä vastaan oikeudessa. Teillä on oikeus asianajajaan kuulustelussa nyt tai myöhemmin. Ymmärrättekö?”

”Troy?” Terry hädin tuskin kuuli omaa ääntään. Hänestä tuntui siltä kuin olisi saanut nyrkistä mahaansa. ”Mitä ihmettä tämä on?”

Ramage sivuutti kysymyksen. ”Ymmärrättekö?”

Marcy astui verkkoaidalle, tarttui siihen sormillaan ja ravisti sitä. Hänen takanaan Sarah ja Grace itkivät. Grace oli polvillaan Sarahin retkituolin vieressä; hänen tuolinsa oli kaatunut hiekalle. ”Mitä te oikein teette?” Marcy huusi. ”Herran tähden, mitä te oikein teette? Ja miksi te teette sen täällä?”

Kuka meistä olisi voinut tehdä tällaista? Sen teki joku muu.

Joku ulkopuolinen.

”Kun tavallisille ihmisille alkaa tapahtua epätavallisia asioita, helvetti on irti.”

THE WASHINGTON POST

”Kun pikkukaupunki kokoaa rivinsä pahuutta vastaan, kauhun kuningas osoittaa, että todellisen vaaran muodostavat ihmiset, joille moraalit eivät merkitse mitään. Trumpin Amerikka elää hirvittäviä aikoja, jotka ansaitsevat oman hirviönsä.”

THE A. V. CLUB

www.tammi.fi

84.2

ISBN 978-952-04-0341-6